

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційне дослідження

Винокур Альона Миколаївна «Особливості традиційного вбрання мешканців Волині та відображення їх у сучасному українському моделюванні одягу», подане на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства і за спеціальністю

26.00.01 — Теорія та історія культури (мистецтвознавство)

Дисертація на тему «Особливості традиційного вбрання мешканців Волині та відображення їх у сучасному українському моделюванні одягу» є актуальною і важливою для розуміння збереження та переосмислення національної ідентичності через одяг. Авторка звертається до багатой історії Волині, досліджуючи регіональні особливості традиційного вбрання, що, безсумнівно, робить вагомий внесок у вивчення національної культури та етнографії України.

Дана дисертація узагальнює та систематизує матеріали з досліджуваної теми, впорядковує всі наявні відомості та знання про особливості традиційного одягу жителів Волині та їх відображення в сучасному українському моделюванні. Вона також акцентує увагу на розумінні цих особливостей і їх практичному застосуванні, що підтверджується сучасними дослідженнями.

Раціональний добір і застосування методів дослідження сприяли логічній побудові тексту, послідовному та повному розкриттю змісту роботи, вирішенню поставлених перед автором завдань, переконливому обґрунтуванню отриманих результатів і, в підсумку, досягненню мети дослідження.

Для історіографічного розділу обрано досить нетиповий формат. Проте авторка якісно проводить аналіз важливих праць як вітчизняних, так і зарубіжних дослідників, які присвячені ключовим етапам зазначеного

процесу, не уникаючи оцінки самих досліджень і їхніх авторів. На нашу думку, вибірковість залученого матеріалу є цілком обґрунтованою як у основних розділах, так і в ретроспективних оглядах одягу.

Водночас у роботі приваблює достатньо глибока й широка джерельна база, ретельне опрацювання фахової літератури. Важливим аспектом дослідження є те, що автор зверталася до архівних матеріалів. Очевидно, що це дозволило глибше зануритися в історичний контекст та зрозуміти еволюцію дизайнерських підходів і концепцій. Використання архівних документів надало дослідженню автентичності, дозволяючи побачити, як з часом змінювалися стилістичні тенденції, техніки та індивідуальні підходи дизайнерів.

Проте у списку використаних джерел представлено невелику кількість іноземних праць, хоча зрозуміло, що література з цієї тематики обмежена специфікою дослідження. Це може бути виправдано регіональною специфікою теми.

Наукова новизна дисертації полягає у комплексному підході до дослідження традиційного одягу Волині та його інтерпретації у сучасному українському моделюванні. Авторка вдало поєднала історико-етнографічний аналіз з аналізом сучасних трендів у фешн-індустрії, що сприяє кращому розумінню процесу синтезу традиційного та сучасного вбрання.

Другий розділ дослідження, на нашу думку, виявився найбільш вдалим, завдяки детальному та всебічному підходу до аналізу матеріалу. У цьому розділі авторка максимально розкрила тему, надавши ґрунтовний огляд історичних, культурних та художніх аспектів. Структура та аргументація другого розділу також зробили його найбільш переконливим, забезпечуючи чітке розуміння досліджуваних процесів та їхньої еволюції.

Дисертація прикметна своїм багатограним етнографічним

спрямуванням. Безумовна цінність роботи полягає у переконливо аргументованому визначенні ключових понять для цієї роботи.

У роботі автор детально демонструє, як волинське вбрання набуває регіональної самобутності через характерні особливості. Зокрема, дослідження висвітлює специфічні риси в назвах елементів одягу, способах його носіння, а також унікальних орнаментальних і декоративних оздобленнях, що надають волинському строю виразної індивідуальності. Значну увагу приділено колірним рішенням, які слугують важливою складовою локального стилю, підкреслюючи регіональні відмінності та культурну самобутність Волині.

Позитивною рисою роботи є детальний аналіз символіки, крою, матеріалів і технік виготовлення традиційного вбрання мешканців Волині. Авторка підкреслює відмінності у костюмах для різних вікових груп, соціальних статусів, а також їх зв'язок із календарно-обрядовою системою регіону. Це дає змогу краще зрозуміти культурний контекст регіону і спосіб, у який одяг виконував не лише практичну, але й соціальну та духовну функції.

Поряд із дослідженням походження та змін усіх елементів волинського костюма, авторка дисертації постійно зосереджує увагу на ідеологічному значенні та сенсі усіх нововведень протягом досліджуваного періоду. Вона охоплює різні елементи костюма – натільний, поясний і верхній одяг, а також аксесуари, що дає повне уявлення про традиції волинського костюма. Також вивчення святкового та траурного вбрання додає глибину аналізу. Відтак, виявлення дисертанткою художньо-образних особливостей волинського строю демонструє цікаві теоретичні результати.

Авторка звертається до аналізу візуальної спадщини (старовинні фото, фонди музеїв), що часто є єдиним візуальним джерелом для вивчення пам'яток одягу даного регіону. Цінним є і те, що в роботі було описано зокрема і польові дослідження.

Окремо варто відзначити третю частину дослідження, присвячену сучасним тенденціям у моделюванні одягу, в яких досліджується вплив традиційних волинських мотивів на роботу сучасних українських дизайнерів. У цьому розділі детально розглянуто етапи становлення та розвитку національної індустрії моди, що дозволяє простежити культурні та стилістичні впливи на сучасний дизайн. Окремо подано результати аналізу того, як традиційні елементи волинського одягу інтегруються у сучасні колекції дизайнерів, відображаючи культурні мотиви через сучасні модні інтерпретації.

Відтак, розгляд процесу адаптації традиційних елементів у сучасні колекції українських модельєрів є вагомим прикладом креативного переосмислення спадщини для формування національного бренду в світовій модній індустрії.

Отже, доречним у роботі авторки є зіставлення отриманих результатів дослідження з практичною діяльністю дизайнерів ХХІ століття, зокрема українських. Це сприяло виявленню основних тенденцій художньо-образних рішень костюма у вітчизняному дизайні.

Однак, було б доцільно більше уваги приділити аналізу впливу глобальних модних трендів на процес інтеграції національних мотивів у сучасний дизайн. Також цікаво було б розглянути, нехай навіть оглядово, інші регіони України в порівнянні з Волинню, щоб показати загальноукраїнську картину розвитку моделювання з використанням національних мотивів.

Доречно приділити більше уваги таким методам дослідження, як опитування та інтерв'ю, що дозволило б отримати безпосередні відгуки від носіїв традиційної культури та сучасних дизайнерів. Це сприяло б глибшому розумінню еволюції традиційного одягу в контексті сучасних тенденцій. Окремо можна було б зосередитися на детальному розгляді поняття «сучасна вишиванка», оскільки вона є ключовим елементом української

моди та відображає поєднання традицій і інновацій у сучасному моделюванні ну або їх відсутність.

Попри дискусійні моменти, авторка з належною вичерпністю визначила весь комплекс факторів, які вплинули на особливості традиційного вбрання мешканців Волині та їх відображення у сучасному українському моделюванні одягу.

Загалом, дисертація є ваговою науковою працею, яка вдало поєднує традиційні та сучасні підходи в аналізі моделювання одягу. Авторка продемонструвала глибокі знання теми, що дозволяє зробити висновок про високий рівень її наукової роботи та актуальність дослідження для подальшого розвитку національної культури і дизайну в Україні.

Вважаю дану працю цінним і своєчасним внеском у дослідження та збереження культурної спадщини України, зокрема вивчення традиційного одягу Волині. Робота сприяє глибшому розумінню регіональних особливостей народного костюма та його значення в національній ідентичності.

Крім того, вона робить вагомий внесок у розвиток сучасного українського дизайну одягу, забезпечуючи практичну інтеграцію елементів традиційного вбрання в сучасні дизайнерські рішення, що підкреслює актуальність теми в контексті сучасної моди та дизайну. Дослідження показало, що в українському дизайні одягу переважають комунікативно-ідентифікаційні особливості, які виокремлюють його в контексті світової дизайн-діяльності.

Зазначені зауваження та побажання не є критичними для загальної позитивної оцінки дисертації, зміст якої представлений у фахових наукових статтях, інших наукових публікаціях та апробований на міжнародних і всеукраїнських конференціях і семінарах тощо. Результати роботи за темою дисертації висвітлені у 17 публікаціях фахових видань.

Отже, незважаючи на висловлені зауваження вважаю, що Винокур Альона Миколаївна з темою «Особливості традиційного вбрання мешканців Волині та відображення їх у сучасному українському моделюванні одягу», представлена на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства за спеціальністю 26.00.01 — Теорія та історія культури (мистецтвознавство) відповідає всім вимогам, що висуваються до кандидатських дисертацій та паспорту обраної спеціальності, а її авторка заслуговує присудження наукового ступеня кандидата мистецтвознавства за спеціальністю 26.00.01 — Теорія та історія культури (мистецтвознавство)

Офіційний опонент:

кандидат філософських наук, доцент

завідувач кафедри дизайну

факультету технологій та дизайну

Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

